Dosarul nr. 2-213/25
2-25020633-24-2-17022025

HOTĂRÎRE
În numele Legii

29 mai 2025
or.Criuleni

Judecătoria Criuleni, sediul Central
în componenţă:
preşedintele şedinţei, judecător Arapu-Buțco Alina
grefier Oxana Nichtin

a examinat în şedinţa de judecată publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către IVANOV Valeriu către MOISEEV Simion cu privire la încasarea prejudiciului material, moral, biologic, cît și a cheltuielilor de judecată.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

În ședința de judecată au fost prezenţi, reclamantul Ivanov Valeriu și reprezentantul reclamantului Cașu Iulian

În lipsa pîrîtului Moiseev Simion, citat legal, care a recepționat citația la data de 25.02.2025.

Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat public în ședința din 29 mai 2025
Cererea de apel nemotivată a fost depusă la 03.06.2025
Hotărârea motivată a fost întocmită la 15 iulie 2025.

A C O N S T A T A T :

Poziția și solicitările reclamantului.

La 17 februarie 2025, Ivanov Valeriu a sesizat Judecătoria Criuleni, sediul Central cu o cerere de chemare în judecată, îndreptată către Moiseev Simion prin care a solicitat încasarea din contul pîrîtului în beneficiul său a prejudiciului material, moral, biologic, cît și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acţiunii, partea reclamantă a invocat, că conform sentinței judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari, din 02 august 2023, Moiseev Simion la data de 13.12.2022, aproximativ la ora 17:30 min., fiind în stare de ebrietate alcoolică conform procesului-verbal al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului nr. 160 din 13.12.2022, stabilindu-i-se concentrația alcoolului în sînge de 1,20 g/l şi conducînd mijlocul de transport de model „*****” cu numărul de înmatriculare *****, pe traseul R-5, km 15, în adiacentul satului Coşnița, r-nul Dubăsari, nu a manifestat prudență sporită la trafic ce i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, care pot apărea în traficul rutier, nu a apreciat corect situația rutieră în care se afla autovehiculul în momentul respectiv, nu a ținut cont de totalitatea factorilor ce

caracterizează condițiile rutiere, lățimea carosabilului, gabaritele vehiculului şi intervalele de siguranță necesare, de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, nu a redus viteza pînă la limita, ce i-ar garanta siguranța traficului la momentul respectiv, ca urmare a tamponat din spate tractorul de model „DF 804E" cu n/î TAX 629, care se deplasa regulamentar şi era condus de către Ivanov Valeriu, care în rezultatul accidentului a primit diverse traumatisme.

Sentința judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari, din 02 august 2023, a fost contestată de inculpatul Moiseev Simion la Curtea de Apel Chişinău, însă ulterior inculpatul şi-a retras cererea de recurs, procedura fiind încetată.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 202302D0034 din 02 februarie 2023, la examinarea medico-legală a documentelor medicale pe numele lui Ivanov Valeriu, s-au depistat: fractura oaselor nazale cu deplasarea fragmentelor, fractura liniară a apofizei zigomatice a osului frontal pe dreapta cu trecere spre peretele anterior, postero-lateral al sinusului maxilar drept şi peretele anterior şi posterior al sinusului maxilar stâng şi apofizei zigomatice al osului frontal pe stânga, hemosinus la nivelul sinusurilor frontale, maxilare: fractura proceselor transversale ale vertebrelor lombare L1, L2, L3 şi L4 pe dreapta fără deplasare, traumă renală închisă de grad 1-2 pe stânga cu hematom subcapsular, multiple plăgi pînă în stratul muscular la nivelul frontal, supra orbital pe dreapta, buzei superioare şi inferioare, plagă lacerată pumn stâng suprafața dorsală, multiple excoriații a ambelor mâini, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată şi în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie.

Prin acțiunile infracționale ale inculpatului Moiseev Simion lui Ivanov Valeriu i-a fost cauzat un prejudiciu material ca urmare a necesității efectuării tratamentul stomatologic în mărime de 63900 lei (conform planului de tratament anexat la cerere), suma de 17833,93 lei pentru tratament şi medicamente (conform bonurilor de plată anexate) şi suma de 15650 pentru cheltuielile de deplasare la instituțiile medicale, organul de urmărire penală şi instanțe de judecată (conform bonurilor de plată anexate), în total suma de 97383,93 lei.

De asemenea reclamantului i-a fost provocat un prejudiciul moral manifestat prin suferințele fizice şi psihice cauzate prin infracțiune în mărime de 150000 lei.

În urma accidentului rutier reclamantul a suferit numeroase traumatisme, fapt care îl demonstrează prin raportul de expertiză judiciară şi actele medicale anexate, starea de sănătate fiind grav afectată, consecințele fiind resimțite pînă în prezent.

La data de 24.01.2025 a expediat în adresa pîrîtului o cerere prealabilă prin care a solicitat repararea prejudiciilor cauzate, însă prin răspunsul din 03.02.2025, ultimul a refuzat categoric să achite sumele solicitate, motiv din care se adresează cu prezenta cerere de chemare în judecată.

Reieşind din caracterul şi gravitatea vătămărilor corporale provocate reclamantului de către pîrît, solicită încasarea de la acesta a sumei de 100000 lei cu titlu de prejudiciu biologic.

Solicită admiterea acţiunii, încasarea din contul pîrîtului Moiseev Simion în beneficiul reclamantului Ivanov Valeriu a sumei de 97383,93 lei cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 150000 lei cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 100000 lei cu

titlu de prejudiciu biologic; a sumei de 200 lei cu titlu de taxă de timbru achitată la depunerea acțiunii şi a sumei de 10000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

Reclamantul și-a întemeiat cerințele pe prevederile de drept prevăzute de art. 2028 - 2037 din Codul civil, art. 166, 167 din Codul de procedură civilă.

Poziția pârâtului.

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 19 februarie 2025 s-a acceptat spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de Ivanov Valeriu către Moiseev Simion cu privire la încasarea prejudiciului material, moral, biologic, cît și a cheltuielilor de judecată, fiind fixată ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare pentru 20 mai 2025, ora 10:00.

De asemenea, prin încheierea instanței, pct. 2, s-a oferit pîrîtului termen de a depune referința, cu înscrisurile probatorii până la 20.04.2025.

Cererea de chemare în judecată, cu înscrisuri a fost recepționată de pîrît la 25 februarie 2025 (f d. 65), însă la data examinării cauzei, o careva referință din partea ultimului instanței nu a fost prezentată, ori o careva cerere de amânare, pe motive că interesele sale în acest proces vor fi reprezentate de avocat.

Astfel, că instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa pîrîtului, și a examinat cauza doar în baza acelor mijloace probatorii prezentate de partea reclamantă.

Poziția participanților la proces expusă în ședința de judecată.

În ședința de judecată din 20 mai 2025, reclamantul Ivanov Valeriu a susținut integral cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt invocate în aceasta. Suplimentar a declarat că în urma accidentului rutier a fost spitalizat în instituția medicală „Toma Ciorbă” pe perioada 13-27 decembrie. Medicii au dedus în urma traumelor următoarele constatări: a fost dezbătut rinichiul stâng, a avut o fractură la osul zigomatic, comoție cerebrală, a avut cicatrici la mâna stângă. După externare se află la evidența și supravegherea medicului de familie din sat din cauza că i-a fost afectat rinichiul și a primit tratament. 60 de zile s-a aflat în concediu de boală, ulterior s-a dus la serviciu. În urma accidentului i-a fost afectată dantura, a rămas fără 8 dinți care prin intervenții i-au fost restabiliți. Până la accident nu a avut probleme cu dantura. În ceea ce ține de prejudiciu pentru tratament și medicamente, menționează că a fost la consultări medicale de 6 ori la instituția medicală „Toma Ciorbă”, a avut cheltuieli pentru transport pentru că se deplasa cu alte persoane, deoarece el a fost în imposibilitate de a conduce automobilul timp de 6 luni. Solicită încasarea prejudiciului moral, deoarece nu mai poate lucra. A fost deteriorat tractorul și nu a putut prelucra pământul. I-a fost fracturat osul zigomatic și nu putea mânca. La moment are amețeli din cauza comoției cerebrale. Consideră că prejudiciul solicitat este unul echitabil. Ceea ce ține de prejudiciul biologic, menționează că, în urma accidentului rutier i-au fost cauzate traume care le simte și la moment. Până la accident nu tremura. Urmează tratament pentru rinichi.

Reprezentantul reclamantului, avocatul Iulian Cașu în ședința de judecată a menționat că în procedura penală nu a fost înaintată acțiune civilă. Pârâtul a promis că va compensa cheltuielile, însă acesta a plecat peste hotare și nu a mai dat dovadă de nici un interes. Urma să compenseze cheltuielile pe tratamentul stomatologic, care îndată nu se putea de făcut, însă din cererea prealabilă rezultă că pîrîtul a achitat tot prejudiciul.

Ivanov Valeriu i-a prezentat toate bonurile fiscale, toate înscrisurile prin care se confirmă cheltuielile. Ce ține de transport, susține că au fost destul de multe deplasări. Conform sentinței Judecătoriei Criuleni (sediul Dubăsari) din 02 august 2023 și raportului de expertiză judiciară nr. 202302D0034 din 02 februarie 2023, la examinarea medico-legală a documentelor medicale pe numele lui Ivanov Valeriu, s-au depistat mai multe leziuni, care au condiționat dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămări corporală medii. Anume ca urmare a acțiunilor pârâtului care a comis un accident rutier fiind în stare de ebrietate cu grad avansat, lui Ivanov Valeriu i-au fost cauzate diverse traumatisme pe toată viața. Consideră că sunt întemeiate toate prejudiciile solicitate, sunt justificate aceste cuantumuri în suma totală de 97383,93 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 150000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Referitor prejudiciului biologic solicită încasarea de la Moiseev Simion a sumei de 100000 lei. Potrivit art. 2033 alin. (1) din Codul civil, *în cazul vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății, pe lângă repararea prejudiciului patrimonial și celui moral, se va plăti o despăgubire separată pentru însăși vătămare (prejudiciul biologic)*. Consideră că este justificată această sumă și este prezentă legătura cauzală între fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile, deoarece starea de sănătate a lui Ivanov Valeriu s-a agravat anume în urma accidentului rutier comis de Moiseev Simion.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind poziția reclamantului și a reprezentantului său asupra acțiunii depuse, studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate, verificând temeinicia argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată, și ținând cont de mijloacele probatorii prezentate, instanța de judecată constată că cererea de chemare în judecată înaintată de Ivanov Valeriu este întemeiată, urmând a fi admisă parțial, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziţiilor art. 130 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Totodată se va menționa că nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

În urma aprecierii probelor, instanța este obligată să reflecte în hotărîre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În cadrul ședinței de judecată, s-a constatat cu certitudine că, pîrîtul Moiseev Simion prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari, din 02 august 2023 (f.d.12-19), a fost recunoscut vinovat și tras la răspundere penală, fiindu-i aplicată o pedeapsă sub formă de amendă cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (2) Cod penal și anume pentru faptul că, la data de 13.12.2022, aproximativ la ora 17:30 min., fiind în stare de ebrietate alcoolică, a tamponat din spate tractorul de model „DF 804E", cu n/î TAX 629, care se deplasa regulamentar şi era condus de către Ivanov Valeriu, care în rezultatul accidentului a primit diverse traumatisme.

Sentința judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari, din 02 august 2023, a fost contestată de către Moiseev Simion la Curtea de Apel Chișinău, însă ulterior aceasta a devenit definitivă și irevocabilă odată cu retragerea cererii de apel.

De asemenea, în urma accidentului rutier de care se face vinovat Moiseev Simion, lui Ivanov Valeriu, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202302D0034 din 02 februarie 2023, care a fost anexat la cererea de chemare în judecată, s-a constatat că, i-au fost cauzate leziuni corporale: *fractura oaselor nazale cu deplasarea fragmentelor, fractura liniară a apofizei zigomatice a osului frontal pe dreapta cu trecere spre peretele anterior, postero-lateral al sinusului maxilar drept şi peretele anterior şi posterior al sinusului maxilar stâng şi apofizei zigomatice al osului frontal pe stânga, hemosinus la nivelul sinusurilor frontale, maxilare: fractura proceselor transversale ale vertebrelor lombare L1, L2, L3 şi L4 pe dreapta fără deplasare, traumă renală închisă de grad 1-2 pe stânga cu hematom subcapsular, multiple plăgi pînă în stratul muscular la nivelul frontal, supra orbital pe dreapta, buzei superioare şi inferioare, plagă lacerată pumn stâng suprafața dorsală, multiple excoriații a ambelor mâini, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată şi se califică ca vătămări corporală medii*.

Instanța a stabilit că reclamantul Ivanov Valeriu a respectat calea prealabilă de soluționare a litigiului apărut, anexând ca dovadă cererea prealabilă, avizul de recepție a acesteia, contrasemnat de către Moiseev Simion, și răspunsul ultimului la cererea prealabilă, unde menționează că a reparat tot. Pe cînd, deși ultimul în cerere menționată a menționat că a reperat totuși partea în termenul oferit de instanță, nu a prezentat referința, precum și alte înscrisuri ce ar proba circumstanțele expuse în cererea prealabilă și nu a informat instanța despre faptul că a încheiat contract cu un avocat, ca ulterior să fie întreprinse măsuri procesuale de citare a acestuia la ședințele de judecată.

Instanța conchide că Ivanov Valeriu a promovat în instanță o acțiune cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, în esență solicitând încasarea din contul lui Moiseev Simion în beneficiul său a prejudiciului material în mărime de 97383,93 lei, a prejudiciului moral în mărime de 150000 lei, a prejudiciului biologic în mărime de 100000 lei, a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 10000 lei și a taxei de timbru achitată la depunerea acțiunii în sumă 200 lei.

Cererea de chemare în judecată a fost motivată pe prevederile legale care reglementează răspunderea delictuală.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 15 alin. (1), (2) Cod Civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară. Modul de soluționare a litigiului

dintre părţi pînă la adresare în instanţă de judecată poate fi prevăzut prin lege sau contract.

Potrivit art. 16 alin. (1) lit. g) Cod Civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin: g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Principiul reparării integrale a prejudiciului se traduce prin formula tradiţională, moştenită din dreptul privat roman, care cuprinde pierderea suportată – *damnum emergens* şi beneficiul ratat – *lucrum cessans*.

Articolul 19 Cod civil enunță cine poate solicita reperarea prejudiciului și ce este repararea prejudiciului.

(1) În condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

(2) Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

(3) Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

(4) Pierderea șansei se repară doar dacă ea constă în dispariția actuală și certă a unei eventualități favorabile. Mărimea acestui prejudiciu corespunde șansei pierdute și nu poate fi egală cu avantajul care ar fi rezultat din șansă dacă ea se materializa.

(5) Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

(6) În locul reparării prejudiciului patrimonial conform alin. (2) și (5), persoana lezată poate cere de la cel care răspunde de prejudiciu recuperarea întregului profit pe care acesta l-a obținut în legătură cu cauzarea prejudiciului. Această regulă se aplică doar dacă legea ori contractul prevede o asemenea formă de determinare a prejudiciului patrimonial sau dacă aplicarea unei asemenea forme de determinare a prejudiciului patrimonial este rezonabilă în împrejurările cazului.

Conform dispozițiilor art. 1998 alin. (1) Cod Civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

Instanța reiterează că, sub incidența normei articolului 1998 Cod Civil cad toate raporturile de reparare a prejudiciului delictual, dacă nu există o normă specială menită să reglementeze anumite obligaţii delictuale, ţinând cont de specificul lor.

Spre deosebire de răspunderea contractuală, care apare ca urmare a încălcării unei obligaţii concrete, stabilită prin contract, cea delictuală se angajează în rezultatul încălcării unei obligaţii legale cu caracter general (născută dintr-un raport civil absolut), care revine tuturor – de a nu leza drepturile altora prin fapte ilicite.

Pentru apariţia răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplineşte temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este componenţa delictului civil. Componenţa delictului civil constituie o totalitate de elemente esenţiale formulate de legiuitor ca necesare şi suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale. Componenţa delictului civil include următoarele elemente (condiţii): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia.

Acestea sunt condiţiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiţii, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepţia cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa unor condiţii. Dacă legea modifică sau restrânge cercul condiţiilor necesare pentru angajarea răspunderii delictuale, suntem în prezenţa unor condiţii speciale.

Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecinţele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. În dependenţă de posibilitatea evaluării, deosebim prejudiciu moral şi patrimonial.

Fapta ilicită este fapta prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, se lezează drepturile subiective sau interesele persoanei. Fapta ilicită poate apărea sub forma acţiunii sau inacţiunii. Fapta ilicită apare sub forma inacţiunii în acele situaţii când, potrivit legii, o persoană este obligată să îndeplinească o activitate sau să săvârşească o anumită acţiune. Abţinerea de la îndeplinirea acestei activităţi sau de la săvârşirea acţiunii prevăzută de normele imperative constituie o faptă ilicită.

Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul cauzal este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecinţa directă a faptei ilicite.

La fel, pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăţia autorului faptei ilicite. În materia răspunderii delictuale forma şi gradul vinovăţiei autorului faptei ilicite nu prezintă importanţă pentru determinarea cuantumului despăgubirii, fiind aplicabil principiul reparării integrale a daunei.

În particular, obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (2) Cod penal îl constituie relațiile sociale cu privire la sănătatea persoanei.

Potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. 202302D0034 din 02 februarie 2023, a fost constatat că lui Ivanov Valeriu i-au fost cauzate leziuni care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și acestea au fost calificate ca vătămare corporală medie.

Instanța enunță că, în speță, sunt întrunite cele patru condiții de angajare a răspunderii delictuale a lui Moiseev Simion, or, prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari, din 02 august 2023, persoana pârâtă a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (2) Cod penal, hotărârea devenind definitivă și irevocabilă odată cu retragerea cererii de recurs.

Instanța subliniază că, în condițiile în care, la dosarul cauzei există sentința prin care Moiseev Simion a fost recunoscut vinovat și sancționat pentru producerea accidentului rutier și fiind vinovat de cauzarea vătămărilor medii a integrității corporale, fiindu-i

aplicată și sancțiune sub formă de amendă, ce confirmă faptul juridic de răspundere delictuală.

În cazul dat, vinovăția lui Moiseev Simion în producerea accidentului rutier la data de 13.12.2022, în urma căruia a avut de suferit reclamantul Ivanov Valeriu, este confirmată pe deplin, vătămările în urma producerii accidentului se confirmă prin raportul de expertiză medico-legală, din care se poate reține că reclamantului i-a fost traumat un rinichi, dezbătuți 8 dinți, persoana fiind internată în spital, ulterior s-a aflat în concediu medical, sub supraveghere, respectiv numitul a suportat cheltuieli pentru tratament și de transport la instituțiile medicale și la organele de drept, fapt care nu mai poate fi pus în discuție.

Prin urmare, fiind stabilit că, în rezultatul acțiunilor ilicite ale lui Moiseev Simion a fost vătămată integritatea corporală a lui Ivanov Valeriu, se deduce incontestabil că pârâtului îi revine obligația de a repara prejudiciul cauzat reclamantului.

Anume aceste circumstanțe atestă că, Moiseev Simion este obligat să restituie lui Ivanov Valeriu prejudiciul cauzat prin infracțiune, ori a fost probat raportul de cauzalitate, pentru a fi determinată mărime prejudiciului, deoarece poate fi reparat numai prejudiciul care este consecinţa directă a faptei ilicite. Fapta ilicită rezultă din acțiunea lui Moiseev Simion care a dus la vătămarea medie a sănătății părții reclamante.

Referitor la cuantumul prejudiciului material cauzat lui Ivanov Valeriu prin vătămarea medie a integrității corporale, instanța reține că, potrivit probelor anexate la dosar și anume *planul tratamentului din 22.01.2025* (f.d. 28), pentru tratamentul stomatologic a fost achitată suma de 63900 lei, însă în acest tratament au fost incluse și unele proceduri, cum ar fi *igienizarea profesională* și *restaurarea cariei* care nu au apărut în urma accidentului comis din vina pîrîtului.

De asemenea instanța reține că potrivit bonurilor de plată anexate, prin care reclamantul probează necesitatea încasării sumei de 17833,93 lei, care ar fi fost cheltuiți pentru tratament și medicamente, se regăsesc unele produse medicamentoase care nu țin de tratarea vătămărilor provocate în urma accidentului și anume *septanazal pentru copii*, *tantum verde, stopdiar, nurofen pentru copii, ș.a.*.

Suma de 15650 lei solicitată de reclamant pentru cheltuielile de deplasare la instituțiile medicale, organul de urmărire penală şi instanțe de judecată, de asemenea nu este probată prin suficiente bonuri fiscale care au fost anexate de parte întru susținerea cerințelor sale.

Corespunzător, instanța conchide asupra temeiniciei pretenției lui Ivanov Valeriu cu privire la încasarea din contul lui Moiseev Simion a prejudiciului material efectiv, pe care o va admite parțial din considerentul că în speță aceasta a fost probată parțial, și va dispune încasarea din contul pîrîtului în beneficiul reclamantului a prejudiciului material în sumă de 70096,10 lei (costul tratamentului dentar 53600, medicamente 8496,10 lei, cheltuieli transport 8000 de lei).

De asemenea, instanța de judecată consideră că pretențiile reclamantului Ivanov Valeriu cu privire la încasarea prejudiciului moral în mărime de 150000 lei, sunt întemeiate or după producerea accidentului numitul a fost spitalizat, după care s-a aflat și în concediu medical o perioadă îndelungată, starea de sănătate a lui fiind pînă la moment

precară. În urma accidentului rutier reclamantului i-a fost deteriorat și tractorul. Mai mult ca atît dînsul prelucrează terenul agricol de unul singur, iar din cauza traumatismelor care i-au fost pricinuite la moment nu mai poate să conducă tractorul. În urma impactului reclamantul a avut un stres psihic, are tremur pînă la moment, respectiv psihologic partea a avut de suferit în urma accidentului, fiind afectată stare fizică și psihologică. Astfel, instanța ajunge la concluzia că pretenția dată urmează a fi *admisă parțial*, iar în susținerea aceste concluzii se impun a fi precizate următoarele:

Astfel, în condițiile indubitabile în care Moiseev Simion a comis infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (2) din Codul penal, și anume fiind în stare de ebrietate a încălcat regulile de securitate a circulaţiei sau de exploatare a mijloacelor de transport, încălcare ce a cauzat din imprudenţă o vătămare medie a integrităţii corporale sau a sănătăţii reclamantului Ivanov Valeriu, rezultă cu certitudine că ultimul, în calitate de victimă, a suferit un prejudiciu moral materializat într-o suferință fizică, acesta, urmînd a fi reparat de către Moiseev Simion în temeiul art. 2036 alin. (1) din Codul civil.

Conform art. 2036 alin. (1) și (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.

Potrivit art. 2037 alin. (1) și (2) Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate.

Prejudiciul moral poate fi reparat indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului material, cu condiţia ca prejudiciul moral să fie expres prevăzut de lege.

Prin noțiunea de „prejudiciu moral” se înţeleg suferinţe psihice cauzate prin acţiunile sau omisiunile care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparţin persoanei din momentul naşterii sau la bunurile dobîndite prin lege (viaţă, sănătate, demnitate şi reputaţia profesională), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor). În categoria largă a prejudiciilor corporale intră suferinţele psihice condiţionate de vătămările corporale, de provocarea unei boli, slăbirea rezistenţei fizice la boli sau de alte complicaţii, îngrijorarea pentru aceste efecte ulterioare, epuizarea emoţională, pierderea unor plăceri (ideea de confort, anumite înlesniri etc.).

Prejudiciile afective constau în suferinţe psihice cauzate prin lezarea sentimentelor de afecţiune, care cuprind suferinţele psihice determinate de pierderea sau de rănirea, mutilarea, desfigurarea sau îmbolnăvirea gravă a persoanelor apropiate, de pierderea locului de muncă, dezvăluirea secretului familial sau a secretului medical, de limitarea sau privarea temporară de anumite drepturi, cît şi orice alte suferinţe psihice similare.

Obligaţia de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferinţelor psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanţe şi în baza căror acţiuni (inacţiuni) iau fost cauzate suferinţe morale (psihice) sau fizice, ***prin ce se manifestă acestea***.

Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că indemnizaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire, iar cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Merită subliniat faptul că, evaluarea în bani a prejudiciului moral ţine exclusiv de instanţa de judecată, care judecă cauza şi care apreciază coraportul dintre gravitatea încălcării şi suferinţele psihice efectiv suportate de solicitantul daunei morale. Iar, scopul legal al acordării unei reparaţii a daunei morale este de a remedia, în valori rezonabile, stresul şi inconvenienţile suportate de partea vătămată şi nu de a fi o sursă de îmbogăţire fără justă cauză.

Astfel, pe lângă gravitatea prejudiciului moral ce trebuie luată în seamă pentru stabilirea despăgubirii, trebuie să se analizeze și un alt criteriu, cel al echității. Or, despăgubirea trebuie să fie una justă, rațională, echitabilă, adică în așa fel stabilită încât să asigure efectiv o compensație suficientă, dar nu exagerată, a prejudiciului moral suferit.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în cauza Tolstoy Miloslovsky v. Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor social ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.

Totodată, în cauza Prodan vs. Moldova, Hotărârea din 18.05.2004, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că o hotărâre în care ea constată o violare impune statului pârât o obligație legală de a pune capăt violării şi a repara consecințele acesteia, în așa mod, încât să restabilească pe cât e posibil situaţia existentă înainte de violare (cauza Former King of Greece and Others v. Greece nr.25701/94,§72). În această cauză, reparația trebuie să aibă scopul de a repune reclamantul în situaţia în care el s-ar fi aflat dacă violarea nu ar fi avut loc.

Față de cele ce preced, instanța ține să precizeze că, reprezentantul reclamantului Ivanov Valeriu, avocatul Iulian Cașu nu a justificat cuantumul prejudiciului moral solicitat, menționînd doar că *lui Ivanov Valeriu i-a fost provocat un prejudiciu moral manifestat prin suferințe fizice și psihice cauzate prin infracțiune,* astfel instanța apreciază lipsit de suport probatoriu cuantumul reclamat.

Or, partea apărării nu a făcut mențiune la modalităţi de exprimare a prejudiciului moral care urmează a fi apreciat prin prisma anumitor criterii: sentimentul de neputinţă; - sentimentul de frustrare, nedreptate şi umilinţă; – starea de frică şi incertitudine de lungă durată; – perturbarea vieţii;– diminuarea reputaţiei; – pierderea de oportunitate.

Criteriile menţionate sunt puncte de pornire, dar relevanţa şi aplicarea lor cauzei se determină pentru fiecare caz individual, pornind de la circumstanţele concrete.

Survenirea prejudiciului ca urmare a săvârşirii încălcării trebuie să fie cert şi nu presupus. În cauza Van Droogenbroek către Belgia, Curtea a refuzat acordarea unei reparaţii echitabile pe motiv că reclamantul nu a probat suficient argumentele sale, precum că acesta ar fi obţinut o eliberare din detenţie în cazul în care ar fi beneficiat de garanţiile art. 5 §4.

În concluzie, instanța reține că cuantumul prejudiciului moral solicitat de către reclamant în mărime de 150000 lei este unul exagerat, care de fapt nu urmărește în totalitate restabilirea dreptului încălcat, cât și îmbogățirea fără justă cauză, fapt ce denotă necesitatea admiterii parțiale acestui capăt de cerere, cu obligarea pârâtului la repararea prejudiciului moral cauzat reclamantului, prin încasarea sumei de 20000 lei, care este un cuantum suficient pentru repararea tuturor suferințelor suportate prin fapta ilicită cauzată de pârât și reprezintă un cuantum suficient pentru a atenua impactul negativ care s-a răsfrânt asupra reclamantului, ținându-se cont de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, cât şi de măsura în care această sumă poate aduce o compensație suficientă și echitabilă a prejudiciului moral suferit.

Sub aspectul dat, instanța va reitera că prejudiciul nepatrimonial nu se rezumă la determinarea „prețului suferinței fizice și psihice, acestea fiind totuși inestimabile, ci înseamnă aprecierea multilaterală a tuturor consecințelor negative ale prejudiciului.

Prejudiciul moral, în principiu, nu se concretizează într-o stare de fapt, ci se mențin la nivelul stărilor psihice, însă pe lîngă gravitatea prejudiciu moral urmează ce trebuie luat în seamă pentru stabilirea despăgubirii, trebuie să se analizeze și un al doilea criteriu, cel al echității. Astfel dacă gravitatea prejudiciului moral este mare, și despăgubirea ce trebuie acordată trebuie să fie una substanțială. Această despăgubire trebuie să fie una justă, rațională, echitabilă, adică în așa fel stabilită încât să asigure efectiv o compensație suficientă, dar nu exagerată, a prejudiciului moral suferit.

Din care motive, în rest pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral în cuantum restant, urmează a fi respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Referitor la cuantumului prejudiciului biologic solicitat în mărime de 100000 de lei, urmînd a se statua următoarele:

Conform art. 2033 alin. (1) și (2) Cod civil, *în cazul vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății, pe lîngă repararea prejudiciului patrimonial și celui moral, se va plăti o despăgubire separată pentru însăşi vătămare (prejudiciul biologic).* (2) *Vătămarea sănătăţii cuprinde şi vătămarea sănătăţii mintale doar dacă ea se manifestă printr-o maladie sau o stare care necesită asistenţă ori un serviciu medical.*

Prejudiciul biologic, ca formă a prejudiciului nepatrimonial, ar reprezenta creare a disfuncțiilor de ordin psiho-fizice persoanei, fiind văzută ca o urmare negativă distinctă de prejudiciul moral.

Acest prejudiciu biologic poate fi solicitat pentru violarea dreptului fundamental la sănătate. Lezarea căruia poate fi de natură fizică sau psihică.

Pentru a solicita prejudiciul biologic partea trebuie să indice temeiurile care ar justifica cuantumul acestuia, ca ex: modificarea caracterelor morfologice ale persoanei,

aspectul exterior, diminuarea posibilităților de utilizare a propriului corp, eficienței psiho-fizice, reducerea capacității sociale, a aptitudinii de afirmare prin relaționarea cu alți indivizi, pierderea sau reducerea capacității generale de muncă, reducerea cuantificabilă a veniturilor obținute înainte de fapta ilicită, pierderea șansei de a spori veniturile, pierderea/lezarea dreptului de aîși alege profesia; depunerea unui efort major în desfășurarea propriei activități, fără pierderea sau reducerea cîștigului realizat, prin rapoartele de expertiză psihologică ce ar leza integritatea psihică, prin dobîndirea unui sindrom depresiv, anxietate, manii persecuției, inclusiv aici, se include și prejudiciul estetic, etc.

În esență, prejudiciul biologic este o recunoaștere a impactului pe termen lung pe care îl pot aduce vătămările fizice și psihologice asupra vieții unei persoane în urma accidentului rutier de care s-a făcut vinovat pârâtul.

Întru probarea prejudiciului biologic, reclamantul a menționat că solicită încasarea acestuia reieșind din caracterul și gravitatea vătămărilor corporale provocate lui de către Moiseev Simion.

La caz, fiind totuși stabilită existența unui prejudiciu biologic cert, manifestat prin constatarea vătămării corporale medii ale părții vătămate, prin faptul că Ivanov Valeriu a suportat diverse traumatisme, fractura oaselor nazale cu deplasarea fragmentelor, fractura liniară a apofizei zigomatice a osului frontal pe dreapta cu trecere spre peretele anterior, postero-lateral al sinusului maxilar drept şi peretele anterior şi posterior al sinusului maxilar stâng şi apofizei zigomatice al osului frontal pe stânga, hemosinus la nivelul sinusurilor frontale, maxilare: fractura proceselor transversale ale vertebrelor lombare L1, L2, L3 şi L4 pe dreapta fără deplasare, traumă renală închisă de grad 1-2 pe stânga, din cauza cărora pe o perioadă de timp și-a pierdut activitatea, iar la moment capacitatea sa de muncă este redusă, ori o perioadă de timp nu și-a putut prelucra terenurile agricole cu tractorul, inclusiv și l-a moment din cauza traumei la rinichi, ultimul nu are voie de a urca la volanul tractorului, ori și în continuare stă la evidența medicului.

Instanța mai reține că în urma traumelor avute, reclamantul în perioada lungă de reabilitare a suportat mai multe intervenții în vederea restabilirii danturii. Tot ca urmare a traumelor, și anume a comoției cerebrale, Ivanov Valeriu încă mai are amețeli, dureri de cap, tremur al corpului, extenuare.

În acord cu norma legală citată mai sus și cu circumstanțele de fapt expuse și reținute în această speță, instanța de judecată va adjudeca reclamantului suma de 50000 lei cu titlu de prejudiciu biologic, care este unul rezonabil.

Cu referire la cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice, instanța menționează că reieșind din sensul dispozițiilor art. 96 alin.(1) și (1^1) CPC, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.*

La caz, reclamantul a solicitat încasarea cheltuielilor pentru acordarea serviciilor de asistență juridică, suportate în legătură cu prezentul proces de judecată, estimându-le la suma de 10000 lei.

Potrivit art. 94 alin. (1), *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

Sub aspectul celor relatate, va admite parțial solicitarea în partea încasării cheltuielilor pentru asistență juridică și va dispune încasarea acestora în mărime de 5000 lei.

De asemenea instanța va admite și solicitarea privind încasarea cheltuielilor de judecată și va dispune încasarea din contul pîrîtului a taxei de timbru în mărime de 200 lei, achitată de reclamant la înaintarea acțiunii.

Totodată instanța reține că, conform art. 98 Cod procedură civilă, (1) Cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Astfel, instanța ajunge la concluzia de a încasa, de la pârâtul Moiseev Simion, în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 3152,85 lei (2652,85+250+250) lei.

Sintetizând cele expuse mai sus și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art. 118, 121 – 122 Codul de procedură civilă, instanța reiterează că acțiunea înaintată de Ivanov Valeriu este întemeiată și urmează a fi admisă parțial.

În conformitate cu prevederile 2038-2037 Cod civil, art. 236, art. art. 238-241 din Codul de procedură civilă, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se admite parțial cererea de chemare înaintată de către IVANOV Valeriu către MOISEEV Simion cu privire la încasarea prejudiciului material, moral, biologic, cît și a cheltuielilor de judecată.

Se încasează din contul lui Moiseev Simion, c/p *****, cu domiciliul în r-nul Dubăsari, s. *****, în beneficiul lui IVANOV Valeriu, c/p *****, cu domiciliul în *****, r-nul Dubăsari cu titlu de prejudiciu material suma de 70 096,10 lei (costul tratamentului dentar 53600, medicamente 8496,10 lei, cheltuieli transport 8000 de lei), cu titlu de prejudiciu moral suma de 20000 de lei, cu titlu de prejudiciu biologic suma de 50000 de lei, precum și cheltuielile de judecată suportate de reclamant, proporțional pretențiilor admise pentru asistență juridică în mărime de 5000 de lei, cît și a taxei de timbru în sumă de 200 de lei, iar în total suma de 145 296,10 (una sută patruzeci și cinci mii două sute nouăzeci și șase lei, 10 bani).

În rest cererea de chemare în judecată ce excedă suma adjudecată, se respinge, ca neîntemeiată.

Se încasează de la Moiseev Simion, c/p *****, cu domiciliul în r-nul Dubăsari, s. *****, în beneficiul statului, taxa de stat pentru pretențiile nepatrimoniale și patrimoniale suma de 3152,85 lei (2652,85+250+250) lei.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului prin intermediul Judecătoriei Criuleni.

Preşedintele şedinţei,
Judecător **/semnat/** **Arapu-Buţco Alina**

Copia veridică
Judecător **Arapu-Buțco Alina**